

Viața în Roosevelt Praça

Autor: Dea Loher

Dea Loher (n. 1964) este, probabil, cea mai titrată autoare de teatru din spațiul cultural de expresie germană. A studiat germanistică și filozofie și a frecventat cursurile de dramaturgie de la Freie Universität Berlin, în perioada în care acestea erau conduse de Heiner Müller. A cunoscut succesul de la primii ei pași în teatru. *Olgas Raum* (*Camera Olgăi*, 1991), cea de-a doua piesă a ei, i-a adus și un prim premiu. Între 1993-1995 a primit nu mai puțin de 5 premii destinate dramaturgilor tineri, inclusiv, doi ani la rând, titlul de cel mai bun autor tânăr conferit de juriul celei mai prestigioase reviste de teatru din Germania, *Thetare heute*. Între timp a mai scris vreo 20 de piese de teatru, un volum de proză, un roman și a fost distinsă cu multe alte premii, printre care *Royal Court Playwrights Award*, *Bertolt Brecht Literaturpreis*, *Mülheimer Dramatikerpreis* (de două ori), *Berliner Literaturpreis*.

Câteva dintre piesele ei au fost jucate și în România, unde, în 2013, i s-a publicat și o antologie cu nu mai puțin de 10 piese sub titlul *Barbăalbastră – speranța femeilor*, la editura EuroPress.

Sinopsis

Genul: Dramă neagră, cu puternice accente tragice

Distribuția: 4 f, 3 b; și alții, mulți alții...

Mirador e polițist și e bolnav și e, firește, nefericit. Nevasta îi reproșează în permanență soarta celor doi copii ai lor. Colegii de secție îl hărțuiesc. Iar el își caută aproape neîncetat fiul dispărut într-un perimetru relativ mic, dar care, ca-ntr-o viziune cuantică, pare să găzduiască mai multe lumi, mai multe realități. Negăsind un loc de muncă, fiul polițistului Mirador devenise dealer. Iar în lumea dealerilor se dispare ușor și fără urmă.

Dar să nu vă așteptați la o piesă gen policier, thriller, action etc. *Viața în Roosevelt Praça* e o piesă ... purgatoriu. Sau infernală, de-a dreptul. În sensul că, aproape de la primii pași în universul ei, putem avea senzația că am coborât în infern. Iată, spre exemplificare, galeria de personaje care o populează: Aurora e un travestit cam trecut, dar, în chip de cântăreață, încă destul de ...atrăgătoare. Trăiește într-un pseudo-menaj cu Concha, o secretară bolnavă de cancer, la rândul ei încurcată oarecum cu șeful ei, fabricantul și traficantul de arme Vito. Care se-ndrăgostește de Bingo, blonda care anunță numerele câștigătoare într-o sală de ... bingo. O altă femeie care inventează un joc pe calculator ce poate crea personaje și vieți și în care e interzis să-ți introduci datele proprii. Exact ceea ce face ea,

pentru a trăi iluzia unei alte existențe decât aceea pe care o duce. În sfârșit, alți travestiți, homeleși, prostituate, drifteri de tot soiul. Se violează, se moare de boli, se ucide. Dar scena cea mai crudă, poate chiar din întreaga literatură dramatică (atât cât o cunosc eu), este aceea a uciderii tânărului Mirador. E mai dură și decât tot ce-am văzut chiar și prin filmele horror. Și când te gândești că e făcută „doar” din cuvinte...

Vă amintiți, desigur, clișeul cultural despre Brazilia, cea din reclamele turistice sau reportajele cu carnavaluri, cu trupuri generos dăruite de natură și desăvârșite la sală și/sau într-o samba fără sfârșit? Lectura acestei piese îi va da un „delete” definitiv.

Comentariul lui Scora

Spre deosebire de multe alte piese ale autoarei, aceasta este localizată cu precizie. Nu numai că știm în ce țară are loc acțiunea, dar cunoaștem și orașul, ba chiar un perimetru extrem de bine definit și suficient de mic (Piața Roosevelt) încât să putem conchide că s-a respectat una dintre cele trei unități clasice: unitatea de loc. În rest... Timpuri, acțiuni, personaje, genuri literare, dramatice, tipurile de discurs sau dialog – toate par mixate ca pentru a-și pierde urma. Dar se-ntâlnesc din nou, la final, inexorabil. Pentru că există, cum am mai afirmat și-n prezentarea altor piese scrise de Dea Loher, un fel de entitate mai puternică decât dorința lor de a se dispersa. De fapt, mai puternică decât orice altceva.

Dea Loher e unul dintre cei mai bine cotați dramaturgi contemporani, o scriitoare cu o forță a viziunii fără egal și cu o stilistică de o complexitate extremă. O sarcină deloc ușoară pentru regizoarea sau regizorul care s-ar încumeta s-o monteze. Dar, pentru asta, trebuie mai întâi să aibă „organ” pentru Dea Loher, să aibă destul cultură și sensibilitate spre a putea plonja fără riscuri în lumea ei. A reușit, până acum, Radu Afrim.

Detalii tehnice

Premiera germană a avut loc în octombrie 2004, la Thalia Theater din Hamburg, în regia lui Andreas Kriegenburg.

Premiera românească a avut loc în 2009 la Teatrul Național Mihai Eminescu Timișoara, în regia lui Radu Afrim. Piesa a apărut și în antologia Dea Loher, Barbăalbastră – speranța femeilor, la editura Europress Group, în anul 2013.

Drepturile de reprezentare: Verlag der Autoren GmbH & Co, KG Taunusstraße 19, 60329 Frankfurt am Main, Cahrlotte Brombach, brombach@verlagderautoren.de.

Drepturile asupra versiunii românești: Victor Scoradeț,
vicmarsco@yahoo.de.

Mostră text

Personajele:

Domnul Mirador, *polițist*

Doamna Mirador, *soția lui, cusătoreasă*

Vito, *proprietar de fabrică*

Concha, *secretara lui*

Aurora, *o cântăreață bătrână, dar care încă arată bine*

Bingo, *femeie care anunță numerele într-un salon de bingo*

Raimundo, *i se spune Mundo, șomer (rol aproape mut)*

și:

Doi foști colegi de muncă ai lui Mundo

Bărbat în costum, cu valiză și telefon mobil

Dubla Maria

Bibi

Cuplu la fereastră

precum și martorii muți:

Femeie cu dinți la fereastră

Bărbat suferind de elefantiazis

Suzanna, *tânără, nepământesc de frumoasă*

Femeie cu oase

Notă:

Aurora, Bibi și Suzana sunt transsexuali, fără operație de schimbare de sex.

Aurora are drept laitmotiv muzical: Manhã tão bonita manhã... (Manhã de Carnaval, cf. Virginia Rodrigues: Sol Negro)

(...)

Domnul Mirador bolnav la pat. E în comă, i se face respirație artificială.

DOAMNA MIRADOR M-am întors.

Încet.

Auzi.

Pauză.

La tine.

Sunt din nou aici.

Pauză.

Sunt din nou aici.

Tăcere.

Ai mâncat prea multe portocale.

Pauză.

Ei zic

că ai mâncat prea multe portocale.

Ei zic

că mă auzi.

Pauză.

Eu m-am gândit

că tu ești de vină.

Și am zis

că tu ești de vină.

Scoate o portocală din geantă, o curăță de coajă cu mâinile.

Dacă ai fi avut altă

meserie,

dacă ai fi avut

altă atitudine față de meseria ta,

atunci el nu ar fi mort.

Dacă ai fi un altul.

Dacă ai fi fost un altul.

Scoate din geantă o portocală după alta, le cojește cu mâinile.

Îi plăceau atât de mult de portocalele.

Nimic în afară de portocale.

Toată viața lui.

Era mort după ele.

Rupe portocala cu degetele.

Ei zic

că ești pe moarte.

Ei zic

că auzi ce spun.

Dar oare mă și înțelegi.

Cu o ocazie ca asta, m-am gândit eu,

merită să mă întorc,

până când moartea ne va despărți.

(...)

DOMNUL MIRADOR Nu sunt decât un polițist. Secția mea se afla în Prața Roosevelt. Prața Roosevelt e un loc urât și strâmb. Un loc în care toate alea par să se afle unde nu trebuie, până și copacii, și nu pot să spun că mi-e

drag. În mijlocul pieței, o biserică din cărămidă, în dreptul portalului de la intrare, o stradă cu patru benzi. În stânga bisericii, secția noastră, o baracă de beton, în dreapta, un garaj subteran. Platanii din preajma bisericii n-au fost tăiați. Acolo locuiesc dealerii. Locuiesc în copaci, dorm în ei și își atârnă hainele de crengi, iar uneori, când vreunul dintre cei ce locuiesc în zonă trece pe sub copaci, îi scuipă în cap, îți scuipă sau ți se pișă în cap. Au ascunzătorile lor sub trotuar, prin gangurile care se ramifică în canalizare. Sub ochii tuturor, saltă capacele canalelor și-și lasă săculeții cu marfa în jos, acolo unde o pot ține sub observație, dar nimeni, nici copiii, și nici vânzătoarea de bomboane, nimeni dintre cei ce și-au instalat un domiciliu vremelnice într-una dintre nișele subterane, n-ar îndrăzni să fure ceva de la ei.

(...)

Noapte. Concha se furișează în Piață cu o cutie mare. În cutie e viață. Concha încearcă mai multe locuri diferite în care ar putea lăsa cutia. Îi spune lui Mundo, pentru orice eventualitate: n-ai văzut nimci, n-ai văzut nimic, n-ai tu treabă.” Până la urmă lasă cutia sub un copac și pleacă. Se întoarce după un timp, dar e din nou indecisă, ia cutia și pleacă. Se întoarce după un timp, are cutia cu ea, o așază din nou sub copac.

VOCEA AUROREI Concha – Concha –
Tăcere.

VOCEA AUROREI Concha, ce faci –
Tăcere.

VOCEA AUROREI Concha, ce faci cu cutia aia –
Tăcere.

VOCEA AUROREI Ce-i cu pisica aia-n cutie – Ce-ai de gând –
Tăcere.

VOCEA CONCHEI Am vrut s-o las aici. *Pauză.* Speram c-o s-o găsească cineva care să aibă grijă de ea. Eu nu mai sunt în stare. Nu pentru mult – .
Voiam să le duc din casă una câte una, ca să am liniște să –

VOCEA AUROREI Liniște să ce –

(...)

CONCHA Asta aș vrea să ți-o dăruiesc. Ca să-ți aduci aminte. *Îi dă o cutie.*

AURORA o deschide, e aproape plină de fotografii 2.4.94, 23.10.81, 5 iunie zero doi.

CONCHA O fotografie pentru fiecare zi.

AURORA Te-ai uitat la ele până acum.

CONCHA Eu am scris pe ele și le-am arhivat.

AURORA Draga mea, ai și fotografii pe care se vede ceva, astea de-aici sunt toate negre.

CONCHA Ba nu-i adevărat. Uite, o fâșie de lumină, iar asta era, stai puțin, l mai, o pată roșie de la un banner –

AURORA Concha, Concha, toată viața ta ai făcut în fiecare zi câte o fotografie care e aproape neagră sau voalată.

CONCHA La un moment dat s-a stricat obturatorul. Dar nu asta contează.

AURORA Atunci ce.

CONCHA Amintirea. O să-ți aduci aminte de mine, de fiecare zi. De fiecare dată când o să ieși una-n mână.

AURORA E ca un jurnal din care s-a scurs udat cerneala.

CONCHA Nu, e un jurnal în care nu se întâmplă absolut nimic deosebit, zi după zi. *Pauză.* Și cu toate astea, acum s-a terminat.

Tăcere.

CONCHA Pot să-mi doresc ceva.

AURORA Ce vrei, îngerul meu.

CONCHA Când o să vină momentul, la înmormântarea mea, o să cânti...

Pauză.

AURORA Sigur c-o să cânt. *Pauză.* Sigur c-o să cânt.

Tăcere.

AURORA Poți să-ți alegi ceva.

CONCHA *se gândește.* Nu. – Te las să mă surprinzi.

Tăcere.

CONCHA Tu ești singura care nu mi-a spus niciodată că miros ciudat.

AURORA Miroși a nisip umed, a apă de mare, a sare, a alge, a soare și a dimineață. Iubesc mirosul tău.